

RAZEM ORAZ JEDEN DLA DRUGIEGO:

Cechy charakterystyczne i duchowa droga Zjednoczenia

“Ta sama godność członków Zjednoczenia ma swe źródło w stworzeniu człowieka na obraz i podobieństwo Boże oraz w powszechnym kapłaństwie Ludu Bożego. Wyraża się ona w różnorodności form powołania: do życia świeckiego, do życia konsekrowanego i do kapłaństwa służebnego, tak powiązanych ze sobą, że każda wspomaga inne w czujnym trwaniu, w nieustannym wzroście i w realizacji swej szczególnej posługi” (S.G. art. 7).

1. Sobór Watykański II mówi, że powszechne powołanie do apostołstwa ma swe źródło we włączeniu poprzez chrzest św. w misyjny Lud Boży i w jego kapłaństwo¹. Głosi on także, że: “Apostolstwo zespołowe odpowiada doskonale zarówno ludzkim, jak i chrześcijańskim wymogom wiernych (...) i o wiele więcej można się spodziewać owoców, niż gdyby każdy działał na własną rękę. (...) Tylko bowiem przez ścisłe zespolenie sił da się w pełni osiągnąć cele dzisiejszego apostołstwa” (AA 18).

Z tego rodzaju deklaracji św. Wincenty Pallotti byłby bardzo uradowany, gdyż odpowiadają one temu, czego pragnął w głębi swojego serca. Ale z powodu rozumienia apostołstwa, jakie było w jego czasach, nie mógł on podać tych argumentów, jakie podał Sobór Watykański II², i nie był do tego zmuszony, aby to czynić, ponieważ był głęboko przekonany, że każda kobieta i każdy mężczyzna już z tej racji, że są stworzeni i umiłowani przez Boga, są posłani, aby starać się o zbawienie bliźniego.

2. Pallotti opiera się na dwóch tekstach ze Starego Testamentu, w przekładzie Wulgaty, z Księgi Eklezjastyka (dzisiaj Księga Mądrości Syracha), których ważność widział potwierdzoną i w pełni wypełnioną w posłudze zbawienia dokonanego przez Chrystusa:
 - «*Unicuique mandavit Deus de proximo suo*» (*Bóg nakazał każdemu z nich, aby myśleli o swoich bliźnich*), (Eccl 17,12).
 - «*Recupera proximum tuum secundum virtutem tuam*» (*Pomagaj bliźniemu według swej możliwości*), (Eccl 29,27)³.

¹ LG 9.1, 10, 12.1, 31.1, 33.2, 34-36; AA 3.1; PO 9.1; por. J.Castellano, *Il battesimo, fonte di vocazione e missione*, in: Pontificium Consilium pro Laicis, *Laici oggi: Riscoprire il battesimo*, Città del Vaticano 1998 r., s. 36-57; J.F.Stafford, *Prefazione*, in: Pontificium Consilium pro Laicis, *Laici oggi 3: Riscoprire la confermazione*, Città del Vaticano 2000 r., s. 5-9; A.Elberti, *Testimoni di Cristo nello Spirito: dimensione teologica e pastorale del sacramento della confermazione*, in: ibid. s. 35-81.

² Por. *San Vincenzo Pallotti, profeta della spiritualità di comunione*, a cura di D. Francesco Todisco S.A.C., Roma, 2004 r., s. 321.

³ Biblia wg Wulgaty w wersji włoskiej i z uwagami naniesionymi przez Mons. A. Martini, Vallardi, Milano, 1846 r. Dzisiejsze tłumaczenie nieznacznie się różni: «(Bóg) dał każdemu przykazania co do jego bliźniego» (Syr 17,14) i « Pomagaj bliźniemu według swej możliwości» (Syr 29,20), Biblia Tysiąclecia Poznań, 1980 r.

Na podstawie tych dwóch tekstów Pallotti stwierdza: Bóg zobowiązał, aby wszyscy pomagali bliźnim w ich potrzebach duchowych. Prawo i obowiązek apostołstwa zakorzenione są we współodpowiedzialności jednych za drugich. Każdy powinien zatroszczyć się, wszystkimi możliwymi środkami, jakie ma do swojej dyspozycji, o zbawienie bliźnich, tak jak pragnie tego Bóg⁴.

3. Sam Bóg realizuje w Sobie Samym pełnię życia w miłości jako Ojciec, Syn i Duch Święty, i tę miłość przekazuje światu we Wcieleniu Swojego Syna, i w posłaniu Swojego Ducha⁵.

Pallotti dochodzi do wniosku w swoich rozważaniach i powtarza często słowa z Księgi Rodzaju: „I rzekł Bóg: „Uczyńmy człowieka na Nasz obraz, podobnego Nam (...) Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i niewiastę” (Rdz 1,26-27)⁶. Dla Pallottiego przymioty Boga są odzwierciedlone w sposób istotowy w każdej osobie, także Jego nieskończona miłość i miłosierdzie⁷. Ten obraz Boga, mimo że został spalmany przez grzech, nie był jednak zniszczony⁸ i jest widoczny nadal w szczególnej formie w wolnej woli, która sprawia, że osoba jest zdolna współpracować z Bogiem w udoskonaleniu tego obrazu Boga, którym pozostaje nadal⁹. Takie upodobnienie do Boga, dane nam w momencie stworzenia, nadaje każdej osobie nieporównywalną godność¹⁰ i łączy ją z innymi. Już w tym życiu wszyscy zaproszeni są do uczestnictwa w tej synowskiej więzi, jaka istnieje pomiędzy Chrystusem a Ojcem w Duchu Świętym¹¹, a po śmierci w życiu wiecznym (Ef 1,3-10)¹².

4. Fakt bycia stworzonym na obraz Boga stanowi dla człowieka wezwanie do stawania się tym, jakim został on stworzony: „badźcie doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz Niebieski” (Mt 5,48)¹³. Jeśli Bóg, kierując się miłością, powołuje wszystkich do istnienia, jeśli podtrzymuje ludzi i przekazuje im z miłością Siebie Samego, to wszyscy zobowiązani są do dawania odpowiedzi Bogu przez

⁴ OCCC IV, s. 131, 290, 310-311, 451-452; OCCC III, s. 5; OCCC VII, s. 5-6.

⁵ Por. J 16,7-15; Dz 17,28; Rz 5,1-5; 8,14-17; Tt 3,4-7; OCCC XI, s. 66-67; OCCC XIII, s. 29-31, 115-116, 1272-1273; NMI 43; DCE 19.

⁶ np. OCCC X, s. 478, 482, 687, 749, 752, 762, 773; OCCC XI, s. 240; OCCC XIII, s. 60, 496, 721, 1268-1269.

⁷ OCCC II, s. 303; OCCC III, s. 151, 217-218; OCCC IV, s. 172, 221-222, 307-308, 310, 337; OCCC XI, s. 257-258, 261; OCCC XIII, s. 1269.

⁸ Por. OCCC III, s. 139; OCCC XI, s. 221-222, 224-225; OCCC XIII, s. 125, 133-134, 722.

⁹ OCCC II, s. 3, 44-45, 303 przyp. 1; OCCC IV, s. 308; OCCC VII, s. 52; OCCC X, s. 298, 661, 749; OCCC XI, s. 258, 262-263; OCCC XII, s. 376; OCCC XIII, s. 65-69; por. DCE 17.

¹⁰ Por. OCCC II, s. 507; OCCC VI, s. 465; OCCC VII, s. 159-160; OCCC X, s. 202, 772-773; OCCC XIII, s. 721-722.

¹¹ OCCC X, s. 452-453.

¹² OCCC IV, s. 124-125; OCCC X, s. 749; OCCC XI, s. 259, 262-263; OCCC XIII, s. 115-116, 149.

¹³ OCCC II, s. 3, 290, 303; OCCC III, s. 217-218; OCCC X, s. 661; OCCC XI, s. 262; OCCC XIII, s. 107-108, 1269.

poznanie tej miłości i zgodzenie się, aby ona przemieniała ich życie, i prowadziła ich¹⁴. Bóg spotyka nas w każdym ze Swoich „obrazów” i wymaga od nas, abyśmy Go czcili i w nich miłowali. Z tego faktu rodzi się dla wszystkich wymaganie przekazywania swoim bliźnim miłości Boga, pomagania im w uznaniu, potwierdzeniu i doskonaleniu podobieństwa do Boga¹⁵. Człowiek byłby niewdzięczny wobec Boga i czyniłby coś przeciwnego swojej naturze, gdyby nie podejmował wysiłku na rzecz powiększania trwałego szczęścia bliźnich¹⁶.

5. Bóg pragnie, aby wszyscy osiągnęli Jego chwałę i radość (1 Tm 2,4). Jeśli chcemy być podobni do Niego, również w działaniu, to powinniśmy stanąć do dyspozycji w Jego zbawczym dziele i współpracować z Nim, aby wszyscy Go uznali i osiągnęli cel swojego życia¹⁷. Naśladując trzy Osoby Boskie Trójcy Świętej w dawaniu i otrzymywaniu, powinniśmy sobie pomagać i towarzyszyć sobie nawzajem, aby żyć tutaj na ziemi ich wspólnotą wzajemnej miłości, i angażować się razem na rzecz pełnej realizacji komunii z Trójjedynym Bogiem¹⁸.
6. Pallotti wyprowadza powszechne powołanie do apostołstwa również z pierwszego przykazania miłości: „Przykazanie miłości nakazuje wszystkim troskę o zbawienie własne, jak i naszego bliźniego, posługując się środkami duchowymi i doczesnymi w każdy możliwy sposób»¹⁹. Według niego powołanie apostołskie nie ma swojego źródła bezpośrednio w przykazaniu miłości, ale jest ono wzmocnieniem misji, która wypływa z faktu bycia stworzonym dla miłości Boga i ludzi²⁰. Podwójne przykazanie stanowiło także i serce Starego Testamentu (Pwt 6,5; Kpł 19,18.34; Mk 12,29-31; Mt 22,37-40; Łk 10,27). Dlatego też dla Pallottiego posłanie do apostołstwa, jakie w nim się zawiera, jest skierowane do wszystkich osób, a nie tylko do chrześcijan²¹. Kochamy naszych bliźnich tak jak samych siebie tylko wtedy, gdy pragniemy dla nich, tak jak dla nas samych, tego samego wyższego dobra, tzn.

¹⁴ OOCC III, s. 218, 322; OOCC X, s. 466-468; OOCC XIII, s. 75-115; DCE 1, 17.

¹⁵ OOCC IV, s.151, 172-173, 222, 451; DEC 18; T.Wojda, *Il Progetto di Dio sulla missione della Chiesa secondo San Vincenzo Pallotti*, in: *Apostolato Universale* nr 7/2002 r., s.144-146.

¹⁶ OOCC II, s. 3; OOCC IV, s. 309; OOCC XIII, s. 108.

¹⁷ F.Ciardi, *Sei parole per la spiritualità di San Vincenzo Pallotti*, in: *Apostolato Universale* nr 1/1999 r., s. 76-77.

¹⁸ OOCC IV, s. 451; OOCC XI, s. 258-259; por. RM 85; Ciardi, *Sei parole* (przyp. 17), s. 78.

¹⁹ OOCC IV, s. 39 oraz inne liczne teksty.

²⁰ «Czyż wszyscy ludzie, bo nikt nie jest zwolniony, będą zobowiązani do zachowania przykazania miłości także w tym, co dotyczy zbawienia wiecznego naszego bliźniego? Tak, wszyscy, dlatego że wszyscy ludzie są stworzeni na Obraz Istotnej Miłości» OOCC IV, s. 309-310.

²¹ «... każdy, kto rozważy przykazanie miłości, będzie wiedział, że każdy, kto żyje na ziemi, będąc zobowiązany do zachowania takiego przykazania, jeśli z taką motywacją dostrzeże potrzeby dusz, powinien przyjść im z pomocą »; OOCC IV, s. 205.

realizacji siebie jako obrazu Boga, jaki jest odbity w każdym z nas²². Jeśli Bóg już wcześniej zobowiązał nas «...do pomagania naszemu bratu w jego ważnych potrzebach doczesnych, to jeszcze bardziej chciał, aby mu pomóc w jego potrzebach duchowych. Ponieważ wszyscy jesteśmy zobowiązani do pomagania sobie wzajemnie w osiągnięciu nieba, to nie ma człowieka, któremu śmierć wieczna drugiej osoby byłaby obojętna, każdy jest zobowiązany do przeszkodzenia temu, troszcząc się o zbawienie wszystkimi środkami, które ma do swojej dyspozycji»²³.

7. Jezus jest „Boskim wzorem całego rodzaju ludzkiego”²⁴. Ukazuje On nam, jakie jest w ostatecznej formie nasze przeznaczenie, wynikające z bycia stworzonym na obraz Boga. Jezus otworzył nam na nowo możliwość życia w pełni powołaniem, jakie zawarte jest w tym obrazie²⁵. Równocześnie jest On wcieloną miłością Boga i niedoścignioną odpowiedzią ludzkości wobec tej miłości²⁶. Jezus, jako „posłany”, całkowicie utożsamia się z Ojcem i z Jego zbawczą wolą; działa On i wypowiada się posługując się autorytetem Ojca, oraz oddaje Samego Siebie nieustannie aż do złożenia ofiary, aby rozpaść we wszystkich miłość ku Ojcu²⁷. Dlatego też Pallotti nadał Jezusowi tytuł „Apostoła Ojca”²⁸. „Wszyscy są powołani, a raczej zobowiązani, do naśladowania Jezusa Chrystusa”²⁹. Jako Apostoł Ojca odnowił On w każdej osobie posłanie do apostołstwa, mające swe źródło w Boskim dziele stworzenia i przykazaniu miłości, które wypełnił w sposób wyjątkowy³⁰. Zatem powszechne wezwanie Jezusa do bycia Jego apostołami zawiera także powołanie do apostołstwa³¹. Wszyscy są powołani do kontynuowania dzieła, dla którego został posłany Syn Człowieczy³². Rozpalając płomień, który przyniósł na świat, gdzie już płonie, i rozszerzając go tam, gdzie go jeszcze nie ma³³. Każdy

²² «... nikt nie kocha siebie w sposób uporządkowany, jeśli wszystkimi siłami i w każdy możliwy sposób nie troszczy się o swoje zbawienie wieczne; tak również nikt nie będzie miłował swojego bliźniego, jeśli nie troszczy się w każdy możliwy sposób o jego zbawienie wieczne»; OOCC IV, s. 309 i inne liczne teksty.

²³ OOCC IV, s. 131 i inne liczne teksty.

²⁴ OOCC II, s. 541; OOCC III, s. 176.

²⁵ Por. OOCC III, s. 4; OOCC VII, s. 5; OOCC XIII, s. 80, 127, 147, 198 i 608; P. Rheinbay, *San Vincenzo Pallotti – Fondatore*, in: *Apostolato Universale* nr. 1/1999 r., s. 54.

²⁶ OOCC II, s. 5 i 303 przyp 1; OOCC XIII, s. 121-131.

²⁷ OOCC III, s. 175-176; OOCC IV, s. 126-129, 249 i 472; OOCC V, s. 393, 399; OOCC VI, s. 127, 131-132; OOCC XIII, s. 515, 820.

²⁸ OOCC III, s. 139, 142; S. Holisz, *Maria Regina degli Apostoli negli scritti di S. Vincenzo Pallotti*, Roma 1996 r., s. 142-145.

²⁹ OOCC III, s. 142 i inne liczne teksty.

³⁰ Por. OOCC III, s. 142-143.

³¹ «... jak wszyscy są powołani, a raczej zobowiązani do naśladowania Jezusa Chrystusa, tak też wszyscy (...) są powołani do apostołstwa»; OOCC III, s. 142.

³² OOCC IV, 129, 326-327; OOCC XIII, 1203-1204.

³³ OOCC III, s. 175-177; por. OOCC V, 400.

człowiek, przynaglony miłością Chrystusa³⁴, może stać się „Zbawicielem ludzi”³⁵ i w ten sposób „pomagać w realizacji zamierzeń Jego miłosierdzia”³⁶.

Wzorem takiego apostołstwa, powierzonego wszystkim uczniom – tym obecnym i możliwym w przyszłości, jest życie Jezusa we wszystkich Jego okresach³⁷. Jezus Chrystus pragnie w nas wzrastać, pragnie wypełnić nas Swoim Duchem³⁸ i kontynuować w nas Swoje święte życie³⁹. W konsekwencji ci, którzy Go naśladują w apostołstwie, powinni odznaczać się i odzwierciedlać w sobie Jego życie modlitwy i samotności⁴⁰, Jego synowską postawę, doskonałe posłuszeństwo wobec Ojca⁴¹, Jego pokorę⁴², ubóstwo⁴³ i gotowość na ofiarę⁴⁴, Jego poświęcenie dla zbawienia wszystkich ludzi⁴⁵ i Jego wierność aż do śmierci⁴⁶.

Jezus gorąco pragnie działać w osobach i przez osoby⁴⁷. Są one jak latorośle pozostające w łączności z krzewem i mogą wydawać owoc tylko wtedy, gdy pozostają z Nim zjednoczone i od Niego zależne; inaczej, gdy są oddzielone od Niego, niczego nie mogą uczynić (J 15,4)⁴⁸. Spotykają Jezusa także w bliźnim, do którego są posłane (Mt 25,31-46)⁴⁹.

Zaproszenie do bycia odpowiedzialnym za apostołstwo Nowego Przymierza, które promieniuje z Jezusa, jest skierowane nie tylko do chrześcijan, lecz niezależnie do wszystkich ludzi⁵⁰.

³⁴ «... miłość Naszego Pana Jezusa Chrystusa przynagla każdego do apostołskich dzieł, aby mieć zaszczyt bycia nazwanym Apostołem»; OCCC III, s. 143; por. OCCC I, s. 8 i 10; OCCC III, s. 109-112 i 306; OCCC V, s. 16 i 164; OCCC XIII, s. 1308.

³⁵ «... może osiągnąć zasługę w tym sensie, w jakim już było używane imię Zbawiciela Ludzi»; OCCC II, s. 16; por. *ibid.* s.18 i 36.

³⁶ «Czyż może być radośniejszy widok dla Serca Jezusa Chrystusa, pałającego pragnieniem ludzkiego zbawienia, niż widok rzeszy katolików zjednoczonych w celu dalszego prowadzenia tego apostołstwa Bożego przy pomocy wszystkich środków, które są dostępne każdemu, a tym samym realizacji zamierzeń Jego miłosierdzia?»; OCCC IV, s. 129.

³⁷ «... życie Jezusa Chrystusa, które jest Jego apostołstwem, powinno być wzorem apostołstwa każdego człowieka»; OCCC III, s. 142 i inne liczne testy.

³⁸ OCCC III, s.36-37.

³⁹ OCCC III, s. 37-38; por. OCCC III, s. 47, 56-59; Rheinbay, *Fondatore* (przyp. 25) s. 54-55.

⁴⁰ OCCC III, s.39, 43-44, 47, 52-53.

⁴¹ OCCC I, s. 107-108; OCCC II, s. 18-19, 89-90; OCCC III, s. 38, 43.

⁴² OCCC I, s. 227; OCCC II, s. 86; OCCC III, s. 48, 51-53 i 135-136.

⁴³ OCCC II, s. 36-37 i 504-505; OCCC III, s. 38; OCCC VII, s. 44-47.

⁴⁴ OCCC II, s. 497-498; OCCC III, s. 42-43, 52-53, 55, 58; OCCC VIII, s. 323.

⁴⁵ OCCC I, s. 21-22, 107 i 382; OCCC II, s. 86-87, 195-196 i 220; OCCC IV, s. 333 i 390-391.

⁴⁶ OCCC I, s. 111; OCCC II, s. 6, 9, 52; OCCC III, s. 35, 59-60, 236; OCCC XIII, s. 638-640.

⁴⁷ OCCC III, s. 37-38; OCCC XIII, s. 525-527.

⁴⁸ OCCC I, s. 121-122; OCCC X, s. 308-309; por. NMI 16-41.

⁴⁹ «Zbawiciel nakazuje rozważyć i wynagrodzić, jako fakt sam w sobie, jakikolwiek czyn miłości wobec bliźniego»; OCCC IV, s. 290-291.

⁵⁰ Por. OCCC III, s. 177-178.

8. Według Pallottiego cały rodzaj ludzki – stworzony i odkupiony – stanowi wspólnotę solidarną: każda osoba jest niepowtarzalnym obrazem Boga⁵¹ i powołana jest do apostołstwa. Bóg w Trójcy Jedyny żyje i działa w każdej osobie. Wszyscy są „wspólnikami i towarzyszami pracy”, połączeni jedni z drugimi w realizacji planu stworzenia i odkupienia, wzajemnie odpowiedzialni na wspólnej drodze do Ojca Niebieskiego. Wszyscy mają zdolność dawania odpowiedzi Bogu na Jego miłość i dzielenia się nią z innymi. Nikt nie jest tak ubogi, że nie mógłby ubogacić swojego bliźniego, i nikt nie jest tak bogaty, aby nie potrzebował pomocy innych osób.

Takie spojrzenie na ludzkość i na historię zbawienia znajduje odzwierciedlenie również w dziele Pallottiego. Zjednoczenie posiada kształt uniwersalny, dlatego że:

- zachęca wszystkich, pomagając im realizować osobiste powołanie⁵²;
- posługuje się wszystkimi środkami doczesnymi i duchowymi w osiągnięciu swoich celów⁵³;
- stara się zaradzić wszystkim apostołskim potrzebom⁵⁴;
- poświęca się całkowicie na rzecz doczesnego i wiecznego dobra osoby⁵⁵;
- jest otwarte na wszystkie rodzaje powołań i formy życia wspólnotowego⁵⁶.

Zadaniem Zjednoczenia jest ukazanie prawdy, że Kościół jest katolicki.

9. Dla Pallottiego współpraca jest zadaniem zasadniczym i centralnym w zrozumieniu i realizacji apostołstwa. Już samo doświadczenie pokazuje, że działanie podejmowane razem osiąga bardziej wspólny cel niż działanie jednej osoby⁵⁷. Nieograniczone zadania i światowe rozmiary apostołstwa sprawiają, że wspólne działanie osób jest nie tylko pożyteczne, ale także nieodzowne⁵⁸. Dla Pallottiego współdziałanie podejmowane razem jest umiejętnością daną od Boga⁵⁹, uważa on, że jest to najbardziej Boski dar, najcenniejszy, najważniejszy i wymagający dużego zaangażowania ze

⁵¹ Każda osoba jest „niepowtarzalna w swojej istocie” i jako taka jest „istotną” dla ludzkości. Każda osoba, włącznie z tą, która jest niepełnosprawna, ma swoje ważne znaczenie (M. Overdick-Gulden, *Der Leib ist erzähltes Leben*, in: *Die Tagespost* del 3.2.2007, nr 15, s. 12).

⁵² Por. OCCC X, s. 98-199.

⁵³ Np. OCCC I, s. 1-3, 5, 16-17, 44-45, 53, 139-147, 269-271; OCCC III, s. 160; OCCC IV, s. 243-244; OCCC XI, s. 244, 257, 259-260, 283.

⁵⁴ OCCC I, s. 6, 39; OCCC IV, s. 191, 315; OCCC VII, s. 241.

⁵⁵ Por. OCCC I, s. 18, 93, 105, 361-368; OCCC III, s. 153-154; OCCC XII, s. 366; OCCC XIII 854, 1479.

⁵⁶ OCCC I, s. 3, 5, 14-15, 44; OCCC III, s. 2-3, 139, 371-374; OCCC IV, s. 124, 142-160, 391, 395-407; OCCC V, s. 157-158; por. Rheinbay, *Fondatore* (przyp 25), s. 55-57.

⁵⁷ OCCC IV, s. 122, 257, 343, 389, 427 i inne liczne teksty.

⁵⁸ OCCC I, s. 14-15, 50-51, 221; OCCC III, s. 156-157; OCCC IV, s. 122-123; por. AA 18.4.

⁵⁹ OCCC XI, s. 282-283.

strony osoby⁶⁰. Przede wszystkim dar ten pozwala współpracować z Bogiem (2 Kor 6,1)⁶¹, z Jezusem, który był pierwszym i najdoskonalszym współpracownikiem Ojca Niebieskiego⁶².

Bóg w Trójcy Jedyny ożywia i kieruje wszystkimi i wszystkim. Człowiek sam z siebie bez Jego łaski nie potrafi ani wierzyć, ani kochać, a zatem nie jest zdolny do podejmowania apostołstwa ani nie jest na nie otwarty. Na naszej wspólnej drodze zbawienia może jedynie rozwijać i podejmować tylko to, co Duch Święty, jak ziarno posiane w ziemi, już zasiał w nas i w każdym człowieku⁶³. W konsekwencji działamy razem z Bogiem wtedy, gdy:

- ożywiamy wiarę, nadzieję, miłość – dary, jakie zostały w nas wlane w sakramencie chrztu św. (S.G. art. 14a);
- budzimy świadomość apostołskiej współodpowiedzialności (S.G. art. 14b-d, 15);
- wzmacniamy gotowość na rzecz «*missio ad gentes*» (S.G. art. 14e, 15);
- pomagamy w zrozumieniu charyzmatów i ich ożywianiu (S.G. art. 13);
- żyjemy w duchu wzajemnego przebaczenia (S.G. art. 23e);
- staramy się o wzrost coraz głębszej jedności pomiędzy wszystkimi chrześcijanami (S.G. art. 15c);
- popieramy dialog z niechrześcijanami (S.G. art. 16);
- służymy z miłością wszystkim ludziom (S.G. art. 16a).

10. Ofiarowany przez Boga dar współpracy z Nim uzdalnia nas i przynagla do podejmowania działania razem z naszym bliźnim⁶⁴. Należy pamiętać, że dla Pallottiego „bliźnim” jest każda osoba zdolna uznać Boga i Go miłować. Bliźnim jest każdy człowiek, niezależnie, czy jest to przyjaciel czy nieprzyjaciel, katolik czy niekatolik, wierzący czy niewierzący, chrześcijanin czy żyd, obywatel danego kraju czy cudzoziemiec⁶⁵.

Jako „obrazy Boże”⁶⁶, każdy człowiek posiada jedyne w swoim rodzaju własne zdolności (1 Kor 12,7.11)⁶⁷, a Duch Święty działa w każdej osobie często w zaskakujący i nieprzewidywany sposób (J 3,8)⁶⁸. Dlatego też koniecznym jest postrzeganie każdego jako osoby posiadającej tę samą wartość, umiłowanej przez Boga, tak jak ja sam, i będącej razem ze mną w drodze do Boga. Ja sam

⁶⁰ OCCC III, s. 189, 322, 403; OCCC IV, s. 124-126, 285, 315, 335, 368-369, 410, 446-447, 477; OCCC V, s. 10, 55; OCCC XI, s. 234, 256-259.

⁶¹ OCCC IV, s. 125, 285, 307, 348, 393, 477; OCCC XI, s. 283; OCCC XII s. 83.

⁶² OCCC II, s. 4, 57, 177-178; OCCC VIII, s. 9; OCCC XI, s. 256.

⁶³ OCCC XII, s. 83; por. RM 28; S. Freeman, *La formazione apostolica dei membri dell'Unione dell'Apostolato Cattolico*, in: *Apostolato Universale* nr 3/2000 r., s. 53.
⁶⁴ np. OCCC I, s. 3-5, 18, 50-51, 93, 104-106, 111, 116, 222-224, 227, 331, 337; OCCC II, s. 1-2; OCCC III, s. 98, 156-157, 403; OCCC IV, 122-123, 315, 414; OCCC XI, s. 234, 256-259, 282.

⁶⁵ OCCC III, s. 152; OCCC IV, s. 172-173.

⁶⁶ DCE 18.

⁶⁷ Por. NMI 46.

⁶⁸ Por. NMI 56.

mogę otrzymać przesłanie od Boga, mogę też zostać ubogacony przez każdą osobę⁶⁹. Każda osoba stanowi dla mnie wyzwanie, aby jej pomagać w niesieniu osobistych trudów (Gal 6,2).

11. W nie tak dawnej historii Rodziny Pallotyńskiej można wyróżnić, tak jak to uczynił ks. Séamus Freeman, różne formy współpracy⁷⁰:

- „*Współpraca dla...*”: w której osoba planuje i decyduje sama, i prosi jedynie chętnych o pomoc w realizacji (współpraca „pasywna”).
- „*Współpraca z ...*”: pomysł jakiegoś projektu rodzi się w jednej osobie, inne zostają zaproszone do czynnego uczestnictwa w celu jego realizacji (współpraca czynna ograniczona).
- „*Współpraca od początku ...*”: osoby, które zaangażowane są w wykonanie zadania od samego początku, idą razem; razem analizują sytuację, zauważają potrzebę działania, razem podejmują decyzje i je realizują.

Taka forma wspólnotowo-dialogowanego działania jest charakterystyczna dla św. Wincentego Pallottiego i jego dzieła.

12. Pallotti w cały swoim życiu był przekonany o tym, że apostołstwo oznacza kroczenie razem i służenie razem⁷¹. Czuł się przynaglony do odpowiedzenia Bogu na Jego miłość razem z tymi, z którymi było to możliwe, i zapraszał wszystkich, aby działali w ten sam sposób; nie uważał, że każdy z nas jest tylko tym, który otrzymuje, student czy dopiero ktoś początkujący. Biorąc pod uwagę, że każda osoba jest obrazem Boga, uważał ją i traktował jako współpracownika, który miał mu coś do powiedzenia, i z którym starał się współpracować⁷². Był on przekonany, że wspólne działanie wprowadzi w ruch nieograniczone zasoby sił dla uczynienia z Kościoła – wspólnoty „Komunii”, w którym istniałaby równa godność wszystkich. Dla Pallottiego wspólne kroczenie naprzód jest bardzo twórcze i dlatego, w przypadku wyboru, jest najlepszym i preferencyjnym sposobem w podejmowaniu apostołstwa, dlatego że jest najbardziej upodobnione do działania samego Boga oraz najbardziej odpowiadające na potrzeby ludzi i Kościoła⁷³.

⁶⁹ NMI 43, 45, 56; por. S. Freeman, *L'Unione dell'Apostolato Cattolico – I prossimi passi*, in: ACTASAC XV (1990-1992 r.) s. 352-354.

⁷⁰ Freeman, *In un dinamismo di fedeltà*, in: ACTASAC XVIII (1996-1998 r.), s. 115-117; idem, *Cooperazione – „Il dono più divino”*, manoscritto del 15.5.2000 r., 5; idem, *The culture of collaboration from the time of St. Vincent Pallotti*, in: *Apostolato Universale* n. 8/2002 r., s. 68-69.

⁷¹ Por. *Camminare e servire insieme. Documento finale della XVI Assemblea Generale*, in: ACTASAC XIV (1989 r.) 11-44.

⁷² Por. OCCC III, s. 50; OCCC X, s. 31, 140-150; Freeman, *I prossimi passi* (przyp. 70), s. 352-354.

⁷³ Zob. Powyżej nr 9 i także Mt 18,20; LG 9,1, AA 17,2, 18-21, 27.

13. Hans Urs von Balthasar mówi o charyzmatach założycielskich, budujących wspólnotę⁷⁴, które są podarowane osobom, aby zapraszały innych chrześcijan do podejmowania wspólnej drogi i realizowania tych charyzmatów w sposób wspólnotowy. Taki dar podarowany Wincentemu Pallottiemu i wyraził się w dziele Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego. Szczególne znaczenie dla Zjednoczenia ma prawda, że każda osoba jest jedyną i niepowtarzalną, posiadającą dary i dobrą wolę, nawet jeśli czasami jest ona ukryta. Staramy się zauważyć dobro, które jest w każdym człowieku, i nie chcemy sprawiać wrażenia, że tylko my posiadamy wiedzę, dajemy innym i podejmujemy decyzje, ale staramy się działać w sposób kolegialny. Jlekoć jest to możliwe, rozmawiamy ze sobą, słuchamy jeden drugiego, razem podejmujemy refleksję, która przygotowuje nas do wspólnego podjęcia ważnych decyzji⁷⁵. Można powiedzieć, że JEDEN Z DRUGIM i WSPÓŁPRACA stanowią opcję preferencyjną Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego⁷⁶. Wynikają one z faktu, że każdy człowiek jest obrazem Boga⁷⁷, odzwierciedlają wewnętrzne życie Trójcy Świętej, są zapowiedzią wspólnoty Nieba i dlatego też już same z siebie ewangelizują, będąc znakami naszego kroczenia za Chrystusem⁷⁸.
14. Takie preferencyjne wybory powinny charakteryzować życie i apostołstwo członków i współpracowników Zjednoczenia, które może wypełnić swoją misję tylko wtedy, gdy różnorakie powołania obecne w Zjednoczeniu rozwijają się i realizują jedno z drugim. Żadne nie może być ignorowane lub pomniejszane, wszystkie, pomimo istniejącej różnorodności, posiadają jednakową godność i tą samą odpowiedzialność za całe dzieło Zjednoczenia (S.G. art. 6-7)⁷⁹.
- Rady Koordynacyjne stanowią miejsca uprzywilejowane i służące jako wzorzec tej współpracy od początku⁸⁰. Ich motto jest: modlić się, widzieć, osądzać i działać razem. Odznaczają się nie siłą władzy ani posiadaniem jurysdykcji kościelnej, ale mają one być centrami

⁷⁴ Por. H. U. von Balthasar, *Laienbewegungen in der Kirche*, in: idem, *Gottberieites Leben. Der Laie und der Rätstand. Nachfolge Christi in der heutigen Welt*, Einsiedeln-Freiburg 1993, s. 214-240.

⁷⁵ Por. OCCC I, s. 3-6, 50-51; OCCC III, s. 2, 50; OCCC VIII, s. 23-24; NMI 45, 56.

⁷⁶ Por. S. Stawicki, *La cooperation – Passion d'une vie*, Kigali 2004 r., s. 494-497, 502-505. – W niektórych językach słowo „współpraca-kolaboracja” posiada znaczenie negatywne. Często więc w pallotyńskiej literaturze zastępuje się je słowem, które ma to samo znaczenie „współpraca-kooperacja”. Pallotti jednak mówi również o „współpracy-kolaboracji”: „kolaborare”, „kolaboratori”; np. OCCC I, s. 14, 55, 88; OCCC VI, s. 46; OCCC XIII, s. 801. Zmiana słowa „współpraca-kolaboracja” została dokonana na prośbę GRK. Pallotti w najważniejszych tekstach mówi o „współpracy-kooperacji”; zobacz cytaty z OCCC IV, przyp. 61.

⁷⁷ OCCC IV, 307-310; OCCC XI, 257-258; por. DCE 18.

⁷⁸ Cfr. OCCC II, 4-5, 57; OCCC III, 142-143; OCCC XI, 256-259; OCCC XIII, 235.

⁷⁹ Cfr. OCCC I, 3-4, 106; OCCC III, 29, 156-157.

⁸⁰ Cfr. S. Freeman, *In un dinamismo di fedeltà* (przyp. 70) 124-125; Stawicki, *La cooperation* (przyp. 76), s. 474.

inspirującymi Zjednoczenie, motywującymi, zachęcającymi i podającymi informacje⁸¹.

Wzorem dla nich ma być Wieczernik Jerozolimski – razem z Apostołami i Matką Bożą (Dz 1,12-14)⁸² oraz Święta Rodzina z Nazaretu (Mt 2,23; Lc 2,39-52)⁸³.

15. Relacja Zjednoczenia z innymi pracownikami apostołskimi powinna być również określona przez „współpracę od początku”. Zjednoczenie docenia i szanuje inne powołania dane przez Boga Kościołowi, popiera ich rozwój i pomaga im skupiać się wokół wspólnego celu. Biorąc pod uwagę napomnienie „wszystko badajcie, a co szlachetne – zachowujcie!” (1 Tes 5,21), Zjednoczenie jest uważne, aby nie zastępować, przeszkadzać czy też podwajać apostołskich inicjatyw obecnych w Kościele, a raczej podtrzymuje i stara się dla wszystkich być środkiem jednoczącym⁸⁴. Założone zostało jako „ciało pomocnicze” w Kościele i dla wypełnienia jego powszechnej misji (OOCC I, s. 5-6, 45). Zjednoczenie we wszystkich podejmowanych inicjatywach apostołskich troszczy się o działanie w komunii z kompetentnymi władzami kościelnymi i zawsze zabiega o bycie z nimi w jedności⁸⁵.
16. Ostatnią cechą jest ta, że oczekuje się, aby Zjednoczenie widziało wszystkich, którzy korzystają z jego apostołstwa: katolicy, niekatolicy, ludzie wierzący niechrześcijanie i niewierzący – jako współpracowników Boga⁸⁶ i w takim rozumieniu podejmowało działanie razem z nimi⁸⁷. Ukazywać oblicze wiary i rozpalać miłość po to, aby wszystkich doprowadzać do jedności w Chrystusie (por. S.G. art. 1)⁸⁸, jest służbą, która może być przyjęta i wydająca owoce tylko wtedy, gdy istnieje dialog. Wiara, miłość i jedność wzrastają we współdziałaniu pomiędzy łaską Bożą a ludzką wolnością⁸⁹. Jako członkowie i współpracownicy Zjednoczenia możemy jedynie zachęcać i zapraszać ludzi do otwierania się na Boga, który daje się każdemu człowiekowi, i pomagać im, aby osobiście podejmowali wezwania i szli tam, gdzie Duch Święty pragnie ich prowadzić. Dlatego też w każdej pracy apostołskiej wymagana jest procedura kolegalności, odznaczająca się poszanowaniem wolności każdej osoby⁹⁰, gdzie wszyscy podejmują

⁸¹ Cfr. OOCC I, s. 4-5, 13, 19-20, s. 50-51; OOCC III, s. 395.

⁸² OOCC X, s. 86-87; OOCC XIII, s. 194-195, 252, 364-365.

⁸³ OOCC II, s. 40-41, 101-104, 148-151; OOCC VII, s. 111-114; OOCC IX, s. 24; OOCC XII, s. 52-53.

⁸⁴ OOCC III, s. 2, 9-11, 15, 373-374; OOCC IV, s. 123, 318-319, 389-391; OOCC V, s. 143-144, 220-222; OOCC VII, s. 3.

⁸⁵ OOCC I, s. 5-6, 17-18, 43, 45, 50.

⁸⁶ Zobacz powyżej przyp. 12.

⁸⁷ Por. OOCC IV, s. 172-174, 308-312; Freeman, *In un dinamismo di fedeltà* (przyp. 70)_133-134; idem, *The culture of collaboration* (przyp.70), s. 66.

⁸⁸ OOCC IV, s.168.

⁸⁹ DH, 2; zobacz także powyżej nr 9.

⁹⁰ NMI, 56.

sprawy z powagą, wsłuchując się w głos innych i dzieląc się wzajemnie we wspólnym poszukiwaniu⁹¹.

17. Nasze wysiłki współpracy od początku na każdym polu apostołskim będą owocować tylko wtedy, gdy wiernie zaufamy Bogu w Trójcy Jedynemu. On obejmuje nas swoją wszechmocą pełną miłości i działa za pośrednictwem wszystkiego i wszystkich. Jednocześnie powinniśmy patrzeć na Niego jako pierwszego współpracownika, którego należy słuchać i z którym prowadzić dialog⁹², i z którym razem pragnie się działać (J 15,4-5)⁹³. Najważniejszym źródłem siły dla zachowania takiej postawy jest celebrowanie eucharystyczna⁹⁴.
18. Umiejętność współpracy, podejmowanej zawsze i wszędzie z Bogiem i z każdym bliźnim, jest procesem uczenia się, który trwa całe życie. Należy nieustannie modlić się, aby osiągnąć gotowość, kompetencję i konieczną wytrwałość, a jednocześnie żyć nią, wprowadzać i popierać w wychowaniu i formacji stałej⁹⁵.

⁹¹ Ivi, 43; por. OCCC III, s. 50; OCCC X, s. 140-150; S.G. art. 22; Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego, *L'Apostolato della Società oggi*, Roma 1989 r., nr 7; S. Freeman, *The most divine gift* (przyp. 70), s. 6-7; A. Rotzetter, *Aus Liebe zum Leben. Die evangelischen Räte neu entdeckt*, Freiburg 1996 r., s. 92-93.

⁹² OCCC III, s. 403.

⁹³ Zobacz powyżej nr 9. 6 sierpnia 1840 roku Pallotti napisał do ks. Melii, Marinoni i towarzyszy: „Widzę was w Bogu, myślę o was w Bogu, pozdrawiam was w Bogu, kocham was w Bogu, i w Bogu jestem z wami zawsze zjednoczony we wszystkich waszych dziełach, abyśmy doszli wszyscy do zjednoczenia w Bogu w Królestwie Niebieskim, aby w wieczności wyśpiewywać Boże miłosierdzie”; OCL III, nr 694, s. 245; por. OCCC II, s. 151,290; OCCC III, s. 346-347; OCCC X, s. 25, 88-89; Freeman, *The culture of collaboration* (przyp. 70), s. 64-65.

⁹⁴ Freeman, *The culture of collaboration* (przyp. 70), s. 75-76.

⁹⁵ OCCC I, s. 98-99, 122; OCCC II, s. 70, 287; OCCC III, s. 97-98; OCCC IV, s. 468; OCCC VII, s. 20, 77, 281; OCCC X, s. 279-280; OCCC XI, s. 234-235, 259; S.G. art. 42, 48a; Freeman, *The culture of collaboration* (przyp. 70), s. 63, 73-75; Stawicki, *La cooperation* (przyp. 76), s. 453; por. NMI 43-45.

SKRÓTY

AA	= Sobór Watykański II, <i>Apostolicam actuositatem</i>
ACTASAC	= Akta Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego
art.	= artykuł
DCE	= Benedetto XVI, Encyklika <i>Deus caritas est</i>
DH	= Sobór Watykański II, <i>Dignitatis humanae</i>
GRK	= Generalna Rada Koordynacyjna
ibid.	= tamże
idem	= ten sam autor, ale inne dzieło
LG	= Sobór Watykański II, <i>Lumen gentium</i>
nr	= numer
NMI	= Jan Paweł II, List Apostolski <i>Novo millennio ineunte</i>
np.	= na przykład
OCL	= San Vincenzo Pallotti, <i>Lettere</i> , pod kierunkiem B. Bayer, Roma 1999 r. n.
OCCC	= San Vincenzo Pallotti, <i>Opere Complete</i> , pod kierunkiem F. Moccia, Roma 1964-1997 r.
PO	= Sobór Watykański II, <i>Presbyterorum ordinis</i>
Por.	= porównaj
RM	= Jan Paweł, List Apostolski <i>Redemptoris missio</i>
s.	= strona
S.G.	= Statut Generalny Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego, Roma 2008 r.